

Αθήνα, 5 Μαρτίου 2015

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

«Η επίδραση από τη μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο φυσικό αέριο στην ελληνική οικονομία»

Το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) είναι ιδιωτικός, μη κερδοσκοπικός, κοινωφελής, ερευνητικός οργανισμός. Ιδρύθηκε το 1975 με δύο σκοπούς: αφενός να προωθεί την επιστημονική έρευνα για τα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και αφετέρου να παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση και να διατυπώνει προτάσεις, οι οποίες είναι χρήσιμες στη διαμόρφωση πολιτικής. Η δραστηριότητα του IOBE μέσα στην ελληνική κοινωνία χαρακτηρίζεται από μια μοναδικότητα, αφού είναι ο μόνος ανεξάρτητος, αδέσμευτος οργανισμός που ασχολείται με τα μείζονα ζητήματα της οικονομίας και έχει βασική επιδίωξη να παρεμβαίνει έγκαιρα, να επισημαίνει, δηλαδή, σήμερα τα κρίσιμα ζητήματα του μέλλοντος και να προτείνει λύσεις.

Την θετική επίδραση που θα έχει στην ελληνική οικονομία η μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης (ΕΦΚ) στο φυσικό αέριο που χρησιμοποιείται στη βιομηχανία και στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αναλύει νέα μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ).

Ο ΕΦΚ στο φυσικό αέριο εφαρμόστηκε στην Ελλάδα από την 1.9.2011. Ο συντελεστής του καθορίστηκε σε 1,5 ευρώ ανά GJ Μικτής Θερμογόνου Δύναμης (5,4 €/MWh) για όλες τις χρήσεις. Το επίπεδο του συντελεστή είναι δεκαπλάσιο από το ελάχιστο που ορίζει η Οδηγία 2003/96/ΕΚ για τη θερμική επιχειρηματική χρήση και πενταπλάσιο έναντι του ελάχιστου συντελεστή για τη μη επιχειρηματική χρήση.

Στη φορολογική βάση υπολογισμού του φόρου εντάσσεται και η κατανάλωση φυσικού αερίου για μη ενεργειακούς σκοπούς (ως πρώτη ύλη στη βιομηχανία), κάτι που δεν προβλέπεται στην Οδηγία 2003/96, όπως και οι καταναλώσεις φυσικού αερίου στην ηλεκτροπαραγωγή, οι οποίες σύμφωνα με την Οδηγία δεν υποχρεούνται σε επιβολή ΕΦΚ και απαλλάσσονται στην πλειονότητα των κρατών μελών της ΕΕ.

Η Ελλάδα μετά το συνυπολογισμό των απαλλαγών, μειώσεων και επιστροφών φόρου που ισχύουν σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ έχει έναν από τους υψηλότερους συντελεστές ΕΦΚ στο φυσικό αέριο για επιχειρηματική θερμική χρήση στην ΕΕ-28. Ο ΕΦΚ αποτελεί περίπου το 12% της τιμής που πληρώνουν οι ελληνικές επιχειρήσεις με μεγάλη κατανάλωση φυσικού αερίου.

Επιπλέον, το κόστος εισαγωγής φυσικού αερίου στην Ελλάδα είναι από τα υψηλότερα στην ΕΕ και μαζί με τον ΕΦΚ συμπαρασύρει τις τελικές τιμές προμήθειας από τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα σε υψηλό επίπεδο σε όλες τις κατηγορίες κατανάλωσης. Συγκριτικά με το μέσο όρο στην ΕΕ-28, η τιμή προ φόρων για τους μεγάλους καταναλωτές στην Ελλάδα ήταν κατά 24% υψηλότερη, ενώ η τελική τιμή χωρίς ΦΠΑ και άλλους ανακτώμενους φόρους και τέλη ήταν υψηλότερη κατά 33%, λόγω της επίπτωσης που έχει ο ΕΦΚ στις τιμές. Σε σχέση με τη γειτονική Βουλγαρία οι τιμές στην Ελλάδα για τις επιχειρήσεις είναι κατά 42% υψηλότερες, ενώ η διαφορά έναντι της Τουρκίας φτάνει στο 72%.

Η επιβολή του ΕΦΚ στο φυσικό αέριο έγινε σε μια περίοδο κατά την οποία οι επιπτώσεις της κρίσης είναι ιδιαίτερα δυσμενείς για την ελληνική βιομηχανία και πολύ περισσότερο για τις βιομηχανίες εντάσεως ενέργειας, οι οποίες συνολικά παρουσιάζουν κατακόρυφη πτώση των πωλήσεων και μεγάλες ζημιές. Οι αρνητικές επιπτώσεις στη βιομηχανία από την επιβολή ΕΦΚ είναι ιδιαίτερα σημαντικές (αύξηση κόστους παραγωγής, μείωση ανταγωνιστικότητας για τα διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά, μείωση κερδοφορίας, επενδύσεων, απώλεια θέσεων εργασίας και ΑΕΠ, συνέχιση χρήσης άλλων περισσότερο ρυπογόνων καυσίμων, παύση λειτουργίας ή/και μετεγκατάσταση σε γειτονικές χώρες με χαμηλότερο κόστος ενέργειας κ.ά.).

Όπως σημειώνεται στη μελέτη, η βιομηχανία (ενεργειακή και μη-ενεργειακή χρήση) είναι ο δεύτερος σημαντικότερος καταναλωτής φυσικού αερίου στην Ελλάδα μετά την ηλεκτροπαραγωγή. Έτσι, η πλειονότητα των εσόδων από τον ΕΦΚ προέρχεται από τον τομέα ηλεκτροπαραγωγής, με τη βιομηχανία να ακολουθεί. Εκτιμάται ότι το 2014 τα έσοδα από τον ΕΦΚ στην ηλεκτροπαραγωγή ήταν μειωμένα κατά περίπου 40% λόγω ανάλογης μείωσης της παραγωγής των μονάδων φυσικού αερίου. Συνολικά, τα έσοδα από τον ΕΦΚ στο φυσικό αέριο για το 2014 εκτιμάται ότι ήταν μειωμένα κατά περίπου 25% έναντι του προηγούμενου έτους.

Με δεδομένες τις συνθήκες και τους περιορισμούς στη διαμόρφωση των τιμών του φυσικού αερίου, μια άμεση λύση για τον περιορισμό του ενεργειακού κόστους για τις ελληνικές επιχειρήσεις θα ήταν η προσαρμογή του ΕΦΚ στα ελάχιστα δυνατά επίπεδα που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία. Η μείωση του ΕΦΚ στο φυσικό αέριο θα βελτίωνε τις δυνατότητες τιμολόγησης των ελληνικών επιχειρήσεων και θα βοηθούσε στη διατήρηση του παραγωγικού τους δυναμικού μέχρι να ενισχυθεί η εγχώρια ζήτηση. Επομένως, η ενσωμάτωση της μείωσης του ΕΦΚ στις τιμές των προϊόντων θα βελτίωνε την ανταγωνιστικότητα της εγχώριας παραγωγής, με ευρύτερες θετικές επιδράσεις στο σύνολο της οικονομίας. Η μείωση των τιμών των εγχώριων προϊόντων θα οδηγούσε σε αύξηση της εγχώριας ζήτησης και των εξαγωγών και θα μπορούσε να αναστρέψει τις αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του.

Ειδικότερα, στη μελέτη εκτιμήθηκε η επίδραση που θα είχε στην ελληνική οικονομία:

- Η μείωση του ΕΦΚ για θερμική επιχειρηματική χρήση στο ελάχιστο επίπεδο που ορίζει η Οδηγία 2003/96/ΕΚ, δηλαδή από 1,5 σε 0,15 €/GJ GCV και συγχρόνως,
- Η απαλλαγή του ΕΦΚ στο φυσικό αέριο που χρησιμοποιείται στην ηλεκτροπαραγωγή, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 παρ. 1 της ίδιας Οδηγίας.

Η προσαρμογή του ΕΦΚ στο φυσικό αέριο εκτιμάται ότι θα μπορούσε να αυξήσει το ΑΕΠ κατά €754 εκατ. και την απασχόληση κατά 12.500 θέσεις εργασίας, σύμφωνα με το IOBE. Σημαντικό μέρος της επίδρασης προέρχεται από την κατάργηση του ΕΦΚ φυσικού αερίου στην ηλεκτροπαραγωγή, επειδή το κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας επηρεάζει το σύνολο των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Η συνεισφορά από τη μείωση του ΕΦΚ φυσικού αερίου στη βιομηχανία (ενεργειακή και μη ενεργειακή χρήση) είναι επίσης σημαντική, καθώς παρά το γεγονός ότι η μείωση είναι μικρότερη, ο τομέας της βιομηχανίας εμφανίζει ισχυρά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Τέλος, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που παρουσιάζονται στη μελέτη, η μείωση του συντελεστή θα οδηγήσει σε μείωση των εσόδων από τον ΕΦΚ. Ωστόσο, τα συνολικά καθαρά έσοδα από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης θα έχουν τελικά θετικό πρόσημο, λόγω της ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας.

Η προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας σε ένα πρότυπο εξωστρεφούς και βιώσιμης ανάπτυξης απαιτεί, μεταξύ άλλων, στοχευμένες παρεμβάσεις στη φορολογία των επιχειρήσεων. Η μείωση του ΕΦΚ στο φυσικό αέριο, ενδεχομένως μαζί με άλλες παρεμβάσεις στην κατεύθυνση ελάφρυνσης του ενεργειακού κόστους για τις ελληνικές επιχειρήσεις, εντάσσεται στο πλαίσιο αυτό και εκτιμάται ότι θα τονώσει σημαντικά την ελληνική οικονομία, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την προσπάθεια διατήρησης της δημοσιονομικής ισορροπίας, καταλήγει η μελέτη του IOBE.

Μπορείτε να βρείτε το πλήρες κείμενο της μελέτης στο www.iobe.gr